No. 97. DINSDAG 18 AUGUSTUS. **1863.**

VEERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag**, **Donderdag** en **Zaturdag**. De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN franco per post **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van een tot vijf regels **f 1.00**, en voor elken regel meer **f 0.15**, behalve **f 0.35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De Duitsche Vorsten zijn zamengekomen en er wordt eene ontzaggelijke pracht ten toon gespreid in het oude, maar in de jongste jaren vernieuwde Frankfort.

Men zal wedijveren in grootheid — uiterlijke namelijk — en de hoofdkleur van enkelen zal *geel* zijn, dat is de kleur des nijds.

»Méer willen doen en niet kunnen," dat is in dit tranendal eene onuitputtelijke bron van knagend zielsverdriet en die bron ontspringt te Frankfort sedert den intogt van Keizer *Frans Jozeff* en zal hare wateren gedurende het congres laten springen, niet voor elk tot verfrissching, niet dat elk er »lekker" van is geworden.

Hoevele Prinsjes, tamelijk wèl gezien in hunnen staatjes, zullen daar alleen gevierd worden door hun kamerdienaar en »huisbaas."

Wat zullen zij bleek zien bij die schitterende Oostenrijksche Zon!

De bladen, die vele kolommen wijden aan de portretbeschrijving der Vorsten, aan statistieke opgaven van edelgesteenten, paarden, rijtuigen, enz, zullen de meeste lezers vinden, en menigeen vergeet in deze dagen Polen en Mexico en N.-Amerika.

Er was eerst sprake van, dat ook Vorstinnen van de »groote partij« zouden zijn, maar dat plan is afgesprongen, hoofdzakelijk door het verzet van de Prinsessen *Lippe-Detmond*, *Schwarzsburg Sondershausen*, en *Lippe Schaumburg* die, te huis, sterren van de eerste grootte, geen pleizier hadden, totaliter geëclipseerd te worden in de Keizers-zaal te Frankfort.

't Ergste is, dat thans ook eerzame burgers, door die bedroefde spoorwegen, overal komen en zoo kunnen zien, dat de aanzienlijken in hunne plaats, elders slechts »keuterluegies" zijn, en het is toch voor velen aangenamer de eerste te zijn in de gemeente Kiedelstaart, dan de tiende bv. in Frankfort!

Er zal fijntjes gedineerd worden en als *von Bismarck* mede had aangezeten, had er nooit een schotel »hanekammen« ontbroken.

Ook fabriceert men er een vuurwerk, zoo kolossaal als nog nooit door eenig menschen-oog is aanschouwd. 't Zal, zoo fluistert men bijzonder zachtjes, bestaan in een molen met vier wieken, gelijk als van oudsher gebruikelijk is. De eerste wiek bestaat uit kunstig verbonden zwaarden, met het devies: *éénheid*. De tweede heeft den vorm van een pantoffel, waarop een domper staat, met het opschrift: *verleden*. De derde veraanschouwelijkt een bundel perkament, waarop geschreven is: *concordaat* en waaruit eene kaars steekt, en de vierde eene locomotief, gehecht aan den aardbol, met het opschrift: *voorwaarts!*

Toen Keizer *Frans Jozeff* de teekening van dien molen zag, zou hij instinctmatig even over den schouder hebben gekeken, of de Aartsbisschop van Weenen er ook stond, en hem niet ontdekkende, gelagchen, maar toch heel vriendelijk verzocht hebben, om dien molen nog maar niet in vuur te doen opgaan, en als er geen tijd voor iets nieuws meer was, dan, voor de ..... keer? een tempel te nemen — waarmede men sedert *Tubal Kaïn's* tijd, millioenen menschen ellendig verveelde.

Keizer *Frans Jozeff* laat zijne half-officiële pers, aangaande het Vorsten-Congres, aldus spreken:

»Dat Pruissen met zijne toetreding tot de bijeenkomst van Duitsche Vorsten draalt, doet ons leed."

Men zegt: »dat congres is een spel of het is eene demonstratie tegen Pruissen."

Wij antwoorden: geen van beiden — maar wat is het dan?

Een blijk van vaderlandsliefde van Duitschland's Vorsten, een stap, die Duitschland zou kunnen verheffen tot het toppunt van magt in Europa, als Pruissen zich niet onttrok, maar die ook *zonder* Pruissen heilrijk en vruchtbaar in de gevolgen zal zijn.

Maar men wilde vooraf een congres van Ministers over het hervormings-werk!

Oostenrijk heeft dit ook gewild doch altijd vergeefs. Men draaide dus op die wijze in een circel rond. Allen wenschten eene hervorming van den Bond, maar de meesten meenden ook, dat de bestaande inrigting van den Bond zelf, zich daartegen verzette.

Hoe uit die moeijelijkheid te geraken?

Door een beroep op de Vorsten.

Zooals de Bond zelf is ontstaan, moet de Bond ook worden hervormd.

Dat is de eenige, maar ook stevige grondslag voor het hervormings-werk.

Oostenrijk's Keizer is het, die daartoe den eersten stap deed — de Vorsten zullen zich nu vereenigen, om de zaak in hare bijzonderheden te regelen.

Daarom hopen wij, dat Pruissen toetrede — zij het niet dadelijk, dan toch later.

Op dit oogenblik zijn alzoo de bemoeijingen der diplomaten van ondergeschikt belang en wij hechten er aan, dat men erkenne: de wijze waarop de hervorming op touw wordt gezet, is een denkbeeld van den Keizer zelven.

De Keizer hield dit voor den eenigen doelmatigen weg. Hij wenscht, dat de Vorsten zich vereenigen, om de Bondshervorming in 't leven te roepen en te verwezenlijken, door het uitspreken van het scheppende bevel: »*zij worde!*"

Pruissen, niet te Frankfort verschijnende, geeft zich zelf een slag in 't aangezigt — zegt men.

Wij zullen weldra hooren, welke redenen de heer *von Bismarck* heeft, om zijn Koning aldaar te doen schitteren door zijne afwezigheid, en wie weet of er na afloop van dat congres nog wel gezegd wordt: »Koning *Wilhelm* gaf zich zelven een slag in 't aangezigt!"

Een Duitschland zonder Pruissen, is niet bijzonder veel, en zullen er ook zijn, die Keizer *Frans Jozeff* alleen, niet tot vóórman willen hebben?

Te Parijs vraagt men thans niet: »hoe is het met de Poolsche kwestie?"

ook niet:

»Zal Frankrijk het Zuiden van N.-Amerika als onafhankelijke Staat erkennen?"

evenmin:

»Zou men van het congres te Frankfort, als het uiteen is gegaan, ook nog iets anders zien, dan ledige fleschen?"

zelfs niet:

»Wie is onfeilbaarder, de Paus of *Renan*?"

maar:

Hoeveel graden heeft de officiële thermometer op Pont Neuf?"

't Was, waarde lezers, in de vorige week zóó heet te Parijs, dat »de asphalt der straten in gloeijenden toestand verkeerde, de grond spleet, de bladeren verdorden, de vruchten verbrandden, de druiven verdroogden, zelfs het denkvermogen opdroogde, ja, in de hal, waar de thermometer 50° aanwees, eene boerin kwam met *versche* eijeren, eventjes wachtte op een kooper, en toen deze een uur uitbleef, tot hare groote verwondering hier een ei zag bewegen en een snaveltje er uitsteken, daar een ander zag opengaan en een kop er uitkijken, en er naast eene schaal zag losbarsten, waaruit een volmaakt kuikentje marcheerde.

Zoo *heet* was het te Parijs.

Gij gelooft het *niet*? Nu, dat is gewoonlijk gemakkelijker dan *gelooven*.

Dan iets, dat gij wel voor waarheid zult willen aannemen.

De Keizerin van Rusland gaat de baden gebruiken in de Krim, waar ook Keizer *Nicolaas* eens profiteerde! van een — zweetbad.

De Keizer brengt haar een eindje weg en vindt, als hij te huis komt, weder 3 Nota's van de hartevrienden?! *Napoleon* III, *Frans Jozeff* II en Koningin *Victoria*.

Een bewijs van de innige genegenheid van Keizer *Frans Jozeff* voor *Napoleon* III is het congres te Frankfort — een bewijs van de ware hoogachting, die John Bull voor Frankrijk's Keizer koestert, levert de verklaring van Koningin *Victoria's* Minister, dat namelijk de troon van *Napoleon* op een zandhoop rust, die wegspoelt bij den minsten stortvloed.

De »Progrès" van Lyon deelt, als bewijs van de vredelievende gezindheid van het volk mede, dat een kuiper van Cercij gezegd heeft: »Ik aanbid Polen, maar ik ben toch Frankrijk meer genegen; voor zijne vrijheid heb ik de meeste zorg." — Maar zeide iemand anders: »de vrijheid der volken is een regt." — »Zonder twijfel, antwoordde de kuiper, maar wanneer Frankrijk volkomen vrij zal zijn, zal de geheele wereld het leeren wezen. Door voor onze eigene regten te werken, werken wij voor het algemeen belang."

Vroeger, voegt de »Progrès" er bij, stelden de volksklassen slechts belang in buitenl. aangelegenheden, sedert de verkiezingen van 1863 is dit anders geworden. Iedereen begrijpt thans te Parijs, dat een volk slechts kan uitvoeren, wat het bezit, en dat wij, alvorens Europa te willen hervormen, wijs zouden doen, ons zelven te hervormen.

De »Presse" is dit met de »Progrès geheel eens; en voegt bovendien aan de bladen, die steeds den oorlog willen, toe; het kost weinig, het leven van lieden, die men nooit gezien heeft en nooit zien zal, die men zelfs niet eens kent, aan de gevaren van den oorlog te wagen. — Maar hoe jammer, dat men geen inteekenlijsten mag openen waarop allen, die bleven eischen, dat Frankrijk oorlog ga voeren in Rusland, gehouden zouden zijn hunne daden met hunne woorden in overeenstemming te brengen! — Hoeveel witte bladzijden zou men dan niet houden!!!

Naar aanleiding van den Poolschen opstand heeft Keizer *Alexander* onder vele schriftelijke betuigingen van verknochtheid ook een adres ontvangen van de Kalmukken, een volkstam in het Zuidoostelijke deel van Europeesch Rusland, die met zijne kudden in de vlakke landstreek tusschen de monden van den Don en de Wolga rondzwerft. Het adres is in den »Russische Invalide" Daarin komen de volgende zinsneden voor:

»Almagtige Keizer, sedert twee eeuwen wonende in het land hetwelk aan u en aan uwe voorzaten behoort, en tevreden met de wijze Russische wetten waaronder wij staan, hebben wij, de kinderen der steppen, met groote verontwaardiging de beroeringen in het Koningrijk Polen vernomen. Die verraderlijke handelwijze van een deel uwer onderdanen is ons als een zwaar gewigt op het hart gevallen. Doch het kan niet anders zijn dan eene beproeving, door de Voorzienigheid beschikt, om Rusland boven al de rijken der aarde te verheffen.

»Men ziet op ons, Kalmukken, neder als wilden, maar hebben wij niet een hart gelijk de andere menschen? Zijn wij dan niet in staat zwart van wit, goed van kwaad te onderscheiden? Zijn wij zoo onbeschaafd, dat wij het goede, hetwelk ons wordt aangedaan, niet kunnen erkennen?"

Sedert Prins *Czartoryski* tot hoofd en leider des opstands in Polen benoemd is, heeft men reeds opgemerkt, dat de eensgezindheid onder de voornaamste opstandelingen nog vrij wat is verminderd. De democratisch gezinde partij klaagt reeds vrij luid, dat uitsluitend personen van adel tot betrekkingen zoowel in als buitenlands worden benoemd.

Men verzekert, dat Prins *Wladisloff Czartoryski* door zijne eerzuchtige schoonmoeder, Koningin *Christina* van Spanje, wordt ondersteund. Hij is namelijk gehuwd met de oudste dochter van bedoelde Koningin, uit haar tweede huwelijk met den Hertog van Rianzares.

Nopens de gevangenneming van *Nena Sahib*, de bloedhond, die in Britsch-Indië zoo vele menschen om 't leven liet brengen en op wier hoofd door de Engelschen zulk eene hooge premie was gesteld, wordt door een ooggetuige het volgende medegedeeld:

Hij is een man van middelbare gestalte, en ongeveer 40 jaren oud. Zijn gelaat heeft de uitdrukking van koele vastberadenheid, en tevens van wraakzucht. Hij blikte op het volk, dat hem uitjouwde, met eene trotsche verachting en een honend gelach, als wilde hij zeggen: gij hebt eens voor mij gebeefd! Zijn geheele voorkomen heeft iets indrukwekkends. Toen hij onder een sterk geleide werd weggevoerd, stiet een soldaat hem voort. *Nena Sahib* keerde zich om, zag den soldaat met woedende blikken aan en wilde den arm opheffen, om hem een slag te geven, vergetende, dat hij gekneveld was. Langzaam liet hij den half opgeheven arm weder vallen, en ging met nedergeslagen blik verder. Honderde personen volgden hem, en begeleidden hem met hunne verwenschingen.

In een schrijven uit Richmond wordt gezegd, dat de Zuidelijken ook wel de dienst van negers bij de krijgsoperatiën hebben gebezigd, maar enkel tot het aanleggen van aardwerken en loopgraven, doch dat, indien de Noordelijken voortgingen hen als soldaten te velde te bezigen, de Zuidelijken zich in de noodzakelijkheid zouden zien, om dat voorbeeld te volgen, zullende zij alsdan een nieuw leger van wel 750,000 man te velde kunnen zenden.

Wij lazen zeer aandachtig twaalf telegrafische depêches of liever even zoo vele N.-Amerikaansche leger-bulletins en kunnen dientengevolge met de hand op 't hart verzekeren, dat wij nopens den verschrikkelijken strijd aldaar — niets naders weten.

De Generaals *Buford*, *Taylor*, *Jackson*, *Meade*, *Stafford*, *Lee*, *Dickson*, *Tyrr*, enz. enz., sloegen links en regts op elkander toe, voorbij elkander heen en — allen verloren en die tijd hadden, om te vertellen hoe het kwam en begon en eindigde, kunnen niets mededeelen, want zij zijn dood.

Ook begraven?

Dat doet men in N.-Amerika niet, ook omdat men er geen alst van heeft, want elke bataille heeft een ander slagveld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op den 22 Augustus a. s. niet worden verleend.

— Men schrijft uit 's Hage:

»De Amerikaansche vruchten en groenten, waarvan het zaad door Mevr. de Wed. *Storm* aan den warmoesier

van Vuurden te Amsterdam is verstrekt, zijn reeds gedeeltelijk tot rijpheid gekomen. Verschillende soorten van skwashen werden ingezonden aan den president der „Zuid-Hollandsche Maatschappij van landbouw, en op onderscheidene wijze toebereid, door enkele onzer landgenooten met smaak genuttigd. De water-meloenen, de eenige die, naar men meent, Nederland ooit opleverde, en die in Europa alleen in Griekenland worden geteeld, nemen krachtig in wasdom toe. Een der drie exemplaren die voorhanden zijn, zal Z. M. den Koning ten geschenke worden aangeboden. De mush-meloen, die onze inlandsche in geur verre overtreft, en waarvan de plant veel meer vruchten oplevert dan die der watermeloen, waarvan iedere plant slechts ééne vrucht voortbrengt, zal ook spoedig tot rijpheid zijn gekomen. Een en ander is wel de moeite waardig om bij den warmoezier *van Vuurden*, in het Zuideinde alhier, in oogenschouw te worden genomen, waartoe wij allen die belang stellen in deze eerste aanplanting in Nederland van gewassen uit de nieuwe wereld afkomstig, ten zeerste aansporen.«

— De heer Mr. *J. J. van der Brugghen* had in het tijdschrift »de Vereeniging" de volgende woorden geplaatst.

»IK beken, dat ik niet veel sympathie gevoel voor de Joodsche volkseigenaardigheid, noch voor hunne dagbladen-politiek, noch voor hunne regtsgeleerdheid, en dat ik den grooten invloed betreur, welken zij daardoor op ons volk en in onze raadzalen uitoefenen. Veel heeft het volk der *letter*, waarvan de ziel daardoor zoo zeer aan het stof kleeft en zoo weinig vatbaarheid bezit voor de dingen die des geestes zijn, in geheel ons maatschappelijk en staatsleven bedorven, sedert het onvoorwaardelijk aan alle zijne lusten en lasten deelneemt."

Naar aanleiding daarvan heeft de heer Mr. *Goudsmit*, hoogleeraar te Leiden eene brochure uitgegeven, waarin hij de Joden, zijne stamgenooten, verdedigt tegen den heer v. d. B. Hij doet dat met ijver en talent, maar niet zonder overdrijving, zoo zelfs, dat er op sommige redeneringen van den hoogleeraar veel valt af te dingen 't Sprak van zelf, dat de heer v. d. B. niet zwijgen zou op de brochure van den heer G. Het wederwoord van den hoogst achtingswaardigen oud-minister zal natuurlijk den hoogleeraar niet bevredigen, en dat te minder, omdat de heer v. d. B. den heer G. zoo duidelijk onder 't oog brengt, hoe geheel verkeerd deze den heer v. d. B. beoordeelt en begrijpt. Wij kunnen niet laten een gedeelte der redenering van den heer v. d. B. onder de oogen onzer lezers te brengen.

»Gij stelt mij, bijkans in denzelfden adem, voor als behoorende tot lieden, die »de liberale instellingen der grondwet van 1848 wel verafschuwen, maar niet vernietigen kunnen." Maar, indien er iets duidelijk is in hetgeen ik ooit gesproken of geschreven heb, dan is het dat ik onder de vlag van zulke lieden, zoo die er in Nederland zijn, niet vaar: en indien ik ooit tot de uitgave komen mogt van eenen letterkundigen arbeid die sedert lang bij mij gereed ligt en bestemd is om aan te toonen dat de constitutionele regeringsvorm diegene is welke het best, ook aan de christelijke behoeften van onzen tijd, beantwoordt, dan hoop ik u daarvan, tot bewijs mijner politieke orthodoxie, een present-exemplaar te zullen mogen aanbieden. — Gij »gunt mij de eereplaats onder degenen, die verwijlen in de hoogere sferen van een nevelachtig mysticismus." Maar het was u niet bekend, Hooggeleerde Heer! omdat gij natuurlijk geene reden had om kennis te nemen van hetgeen ik wel eens over Evangelische waarheid schreef, dat ik daarin niets ijveriger, ja feller en tot vervelens toe bestreed, dan alle »nevelachtig mysticismus, en naar niets met meer inspanning streefde dan naar klare denkbeelden. — Gij stelt mij — nog een vierde voorbeeld, om over veel heen te springen dat niet »hujus loci" is voor, als mogende ik mij, naar 't mij voorkomt, wel verschoonen om met u, hier, in eene discussie te treden over hetgeen al of niet tot de »verhevene idée des Christendoms" behoort — gij stelt mij aan het slot van uwen brief, dat het »bouquet" van uw vuurwerk moet zijn, als eenen voor, die »van den ongeloovigen *Opzoomer* nog moet leeren, dat *orthodoxie aan het staatsroer* voor Nederland geen zegen zoude zijn!" Maar het bleef voor u wederom verborgen, omdat noch mijn persoon, noch mijne geschriften de eer hebben bij u bekend te zijn, dat, indien iemand in Nederland een verklaarde vijand is van alle orthodoxie of heterodoxie *aan het staatsroer*, ik het ben; dat is, om alle misverstand te voorkomen, van alle orthodoxie of heterodoxie als *compas* zullende dienen vóór het staatsroer: immers, dat kan blijkbaar alleen ook uwe bedoeling zijn. Want, dat de hand die het staatsroer aangrijpt hare kracht niet zoude mogen zoeken in *geloof* aan 't geen niet gezien en niet becijferd wordt, al ware dat ook in regtzinnige begripsvormen gekleed, dat zoudt gij zelf niet kunnen beweren zonder uwe geloovige voorouderen te verloochenen. Of was in Babylon de Israëlitische orthodoxie niet aan het staatsroer, toen een Daniel, sterk en getrouw in het regtzinnig voorvaderlijk geloof, met vaste en wijze hand dat staatsroer had aangegrepen?

»Maar »de orthodoxie aan het staatsroer" in uwen en mijnen zin, ik hoop ook in dien van den geleerden *Opzoomer*, neen! gij wist niet, Hooggeleerde Heer! dat die ook mijne »bête noire" is. Toch had gij misschien uit mijn artikel kunen lezen, dat ik geen vriend ben van den »christelijken staat" wanneer *orthodoxie* daarin het compas moet zijn, om het roer naar de haven te wenden *der feodaliteit en van alles wat verouderd is*, en om het schip *gelijk men ziet en zal zien* gebeuren, aan wal te sturen. Maar gij zaagt in mijn artikel niets dan de éene zinsnede die het thema van uwen brief uitmaakt; anders hadt gij mij gewis, omtrent dit punt althans, niet als *eenen bondgenoot* afgeschilderd van den, zoo iemand, met regt alzoo getitelden *hooggeleerden Opzoomer*, van wien ik niet geloof dat hij de door u bij zijnen naam gevoegde kwalificatie gaaf zal aanvaarden.

»Desniettemin, ben ik u, Hooggeleerde Heer! voor uwe vergissing inderdaad dank verschuldigd; want zij stelt mij in de gelegenheid, om, eenmaal voor goed, ten overstaan van allen die welligt hunne redenen hebben om het tegendeel te blijven volhouden, duidelijk te doen blijken, dat men mij noch mijne geschriften, woorden en daden kent, wanneer men mij, om mijne sympathie met mannen des geloofs die ik daarom hoogacht, *van sympathie verdacht houd met leeringen die ik altijd bestreden heb.*"

Naar 't ons voorkomt zegt de »Kerk. Ct.«, had de heer v. d. B. alle regt, om den heer *Goudsmit* te wijzen op zijn verleden, dat voor ieder open ligt, en dat den Leidschen hoogleeraar had moeten terughouden van de hoogst onjuiste bewering, dat de heer v. d. B. nog leeren moet, dat de orthodoxie aan 't staatsroer geen zegen is. Wij gelooven niet, dat er ooit een Ministerie is geweest, dat zich opregter, eerlijker en standvastiger op objectief standpunt heeft weten te plaatsen, dan de heer v. d. B., toen hij, tijdens de indiening en behandeling van de wet op 't lager onderwijs, den ministeriëlen zetel bekleedde.

— Het hoofdbestuur van de Maatschappij „Tot Nut der Israëlieten in Nederland," door de algemeene vergadering belast met het onderzoek naar de vraag: wat de maatschappij tot verbetering van het Israël. godsdienst-onderwijs in Nederland zal kunnen doen? zal aan de op 30 dezer te 's Hage te houden algemeene vergadering, als resultaat van dit onderzoek, praeadviseren: dat van wege de maatschappij zullen worden uitgeloofd twee premiën, elke van f 100, de eene voor een oorspronkelijk „Leerboek voor catechetisch onderwijs," de andere voor een oorspronkelijk „Leerboek voor bijbelsche geschiedenis." Aan de schrijvers van de bekroonde leerboeken zullen, wordt het voorstel aangenomen, de premiën niet worden uigereikt, vóórdat gebleken is dat de bedoelde werken de rabbinale goedkeuring hebben verkregen en geheel zijn afgedrukt.

— Wij vernemen, dat de verspreide geruchten betreffende een ongeluk op de spoorwegbrug te Mainz ten eenenmale ongegrond zijn en die brug steeds in den besten toestand is.

— De »Utr. Courant" zegt:

De statistieke tabellen, telken jare door de provinciale commissiën van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt opgemaakt, aangaande den gezondheidstoestand der bevolking onzer provinciën, nemen toe in belangrijkheid en kunnen dienen, om tot gewigtige waarheden te komen, welke in hare toepassing, tot heil der maatschappij kunnen medewerken.

Niet alle gemeentebesturen echter werken even ijverig en naauwkeurig mede, om aan gezegde commissie de vereichte bouwstoffen te leveren. Er zijn er, zeggen Ged Staten van Zeeland, die als in een toestand van dommeling verkeeren en voor wie goede voorbeelden tot nu toe vruchteloos blijven. »Nergens doet zich die zonderlinge toestand stuitender voor, dan in de gemeente Oudelande in deze provincie. Immers van het jaar 1859, toen de tabellen voor het eerst werden ingevoerd, tot het verloopen jaar 1862, dat is gedurende *vier* achtereenvolgende jaren, zouden daar, volgens de tabellen van gezegd gemeentebestuur, geene ziekten zijn voorgekomen, terwijl het toch blijkt, dat in dien tusschentijd 69 personen zijn overleden.

»Ingeval al deze personen *zonder voorafgegane ziekte* mogten overleden zijn, zouden wij genoemd bestuur ten onregte van nalatigheid beschuldigen, maar dan verwachten wij toch hoogstbelangrijke mededeelingen, omtrent tot nog toe onbekende natuurverschijnselen.

»Zou welligt de naam der gemeente soms haar bestuur in den waan brengen, dat men te *Oudelande* bij het *oude* moet blijven en in dit bijzonder geval de nieuwe maatschappij en hare eischen veilig mag ignoreren?

»Hoe dit zij, gelukkig geldt het hier slechts eene gemeente beneden de 800 zielen, wier wedervaren zich later in de algemeene statistieke bescheiden, zonder bezwaren oplost."

— Dezer dagen werd te Amsterdam in het kerkgebouw der vereenigde Doopsgezinde gemeente de 49ste algemeene vergadering gehouden van het *Nederlandsch Bijbelgenootschap.* Uit de verslagen bleek, dat in boekjaar 1862—1863, 38,919 exemplaren waren verspreid, en dat het aantal der leden en begunstigers (bijeen gerekend) in de laatste tien jaren van circa 7000 tot circa 9000 was toegenomen.

— Een correspondent der »Utr. Courant" zegt:

»Het uit de »Arnh. Courant" over het zoogenoemde feest te Wolfhezen, overgenomen berigt, dat het Zendingsfeest niet geheel in betamelijkheid werd gehouden, is zoo al niet ten eenenmale onwaar, althans hoogst partijdig. Een mijner vrienden, die van half tien tot drie ure op het feestterrein heeft doorgebragt, heeft er niets gezien en gehoord dan hetgeen hoogst betamelijk was. Door Ds *Heldring* werd de bijeenkomst geopend, en de vier of vijf redenaars, die op verschillende plekken, gelijktijdig spraken of vermaanden, hinderden elkander volstrekt niet. Sommigen dier redenaars behoorden tot de feest-commissarissen en waren voorzien van een vlaggetje; anderen ook deftig in het zwart gekleed, hadden een band om den arm en waren uiterst welwillend, om elk, die des benoodigd had, den weg te wijzen ook naar de cantines of verversehingsplaatsen, waar koffij of thee en broodjes, goed en goedkoop te verkrijgen was. Hier en daar zaten groepen ter neder op banken of op het grastapijt, allen rustig en bedaard en geenszins in opgewonden stemming. Ook de redenaars, zoo verre mijn vriend hen heeft gehoord, bragten daartoe het hunne bij. Eensgezindheid, verbroedering, christenzin was het thema hunner redevoeringen of vermaningen, dezen voor de vuist, genen naar schrift, dat zij voor zich hadden. Nu en dan werd gezongen, onder geleide der muzijk. Ook liet het zich in geenen deele aanzien, dat later op den dag de echt christelijke zin, welke algemeen heerschte, tot iets, dat naar opgewondenheid of *revival* geleek, zoude worden. Onstichtelijkheid is gewis nergens op te merken geweest. Eene herhaling van zoodanig feest, behoeft dus door geen echt Christen gevreesd te worden."

— De Egyptische vrouwen gebruiken dagelijks, ten einde een zekeren graad van dikte te verkrijgen, tweemalen een laauw-waterbad. In dit blad blijven zij zoo lang, tot zij gegeten en gedronken hebben. Gedurende den tijd, dien zij in het bad zijn, nemen zij elk half uur een weinig braadvet van een hoen, dat met zoete amandelen, hazelnoten, dadelen en pimpernoten opgevuld is. Nadat zij deze saus viermalen gegeten hebben, eten zij een geheel hoen op, tot op den kop na.

Wanneer zij uit het bad komen, worden zij met welriekende olie ingewreven en hierop eten zij eenige mirobolanen — eene aan gedroogde pruimen gelijkende vrucht — eer zij te bed gaan; anderen gebruiken een met *gummi tragacant* en suiker toebereiden drank. Of het nu het bad is, dat haar vet en dik maakt, of de saus, of het hoen, of de drank, weet men niet, maar dit is zeker, dat de Egyptische vrouwen meest allen er zeer welvarend uitzien.

— In Europa wordt het ijs, op eenige uitzonderingen na, alleen door de bemiddelde klasse verbruikt, en is daar letterlijk, behalve in ziektegevallen, een voorwerp van weelde te noemen.

In de Vereenigde Staten daarentegen, dank zij den lagen prijs waarvoor 't verkrijgbaar is, is het langzamerhand een voorwerp van algemeen gebruik geworden, ja, een artikel van volstrekte noodzakelijkheid, waarvan de bevolking zich, vooral in den zomer niet zou kunnen onthouden.

Wij gaan nog verder en kunnen gerust zeggen, dat het gebruik daarvan eene wezenlijke revolutie in de publieke voeding heeft tot stand gebragt, en wel voornamelijk, omdat vroeger veel levensbehoeften bedierven, die nu gebruikt kunnen worden.

De vleeschhouwers, de kruideniers, de vischkoopers, maken er, voor het grootste gedeelte van het jaar een voortdurend gebruik van. De burgerfamiliën doen er dagelijks eene hoeveelheid van op, even als men zulks te Parijs, met de noodige hoeveelheid water doet.

Reeds van 's morgens 6 ure af ziet men in de Amerikaansche steden de ijswagens de straten in alle rigtingen doorkruisen, en zetten de kooplieden bij hunne klanten, volgens bestellingen, blokken van verschillenden omvang aan de deuren af.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. Op 9 dezer heerschte alhier de grootste hitte, welke men zich daar herinneren kan. De honderddeelige thermometer wees in de schaduw 39° 1 aan, zijnde bijna de hoogste temperatuur, die sedert 1705 daar is waargenomen. Verder strekken de metereologische waarnemingen zich niet uit. Op 26 Augustus 1765 was de temperatuur 40, en op 14 Augustus 1774, 39° 4. In deze eeuw was tot nog toe de hitte niet sterker geweest dan 36° 7, zijnde op 31 Julij 1803.

ENGELAND.

Londen. Lord R., een welbekend lid van het Hoogerhuis, is tevens zeer bekend door zijn gril om zich zoodanig te kleeden, dat men hem zou houden voor een knecht die een dienst zoekt. Zijne lordschap begaf zich onlangs naar den Markies van Salisbury, doch de poortier antwoordde: dat deze »niet te huis" was (niet te spreken, is de bedoeling.) »Dat verwondert mij," zeide Lord R., want hij heeft mij op dit uur bescheiden. »Wel," zeide de poortier, »dat behoeft u zoo niet te verwonderen, als ik u zeg, dat zijne Lordschap de Markies, twee uren geleden, iemand aannam." Lord R. begreep hoe hij het had en wendde zich glimlachend om, toen de poortier op half gemeenzamen, half innemenden toon zeide: »Als je *de Ploeg* voorbijkomt, zou je dan wel een pot bier willen bestellen?" Lord R. nam de boodschap aan, en bestelde in het voorbijgaan van *de Ploeg* het bier, met order om het n°. 20 Arlingtonstreet te bezorgen, met de complimenten van Lord R.

— Te Kingsington-Abington-house, eene kleine woning in eene vrij afgelegen wijk van Londen, is dezer dagen overleden eene vrouw, die groot en magtig is geweest. Zij heette *Maharannee Jinkidore* en was Sultane van *Runjet-Sing*, Koning van Lahore. Na den dood van dezen, die de grondlegger was van den rijkdom en den roem der Sikhs, voerde zij tweemalen den oorlog met Engeland.

Door hare schoonheid, hare uitspattingen en hare misdaden stond zij op ééne lijn met *Agrippina*, *Messalina*, *Lucrecia-Borgia*, enz.

In hare tuinen van Lahore werden feesten gegeven, welker pracht alle denkbeeld te boven ging.

Ten einde aan haar eigen zoon de troonsopvolging te verzekeren, liet zij drie zonen, die *Runjet-Sing* van eene andere favorite had, vermoorden. Zij ging niet anders uit dan in draagstoelen van massief goud en zilver. Zij bezat meer diamanten en paarlen, dan alle Keizerinnen en Koninginnen van Europa; op haar voorhoofd prijkte gewoonlijk de onvergelijkelijke Koh-i-noor, welke op de beide wereld-tentoonstellingen van 1851 en 1863 heeft geschitterd. Zij werd overwonnen, onttroond en beroofd van hare schatten. De vijftien laatste jaren haars levens bragt zij door in ballingschap, vergetelheid en armoede. Den zoon, dien zij door eene reeks van misdaden het bezit van de kroon wilde verzekeren, zag zij later de godsdienst zijner voorvaderen afzweren, eene jaarwedde en een ordeteeken aannemen van het land dat zij vroeger bestreden had. Tot aan hare laatste oogenbliken bleef zij aan hare godsdienst getrouw en wilde van haren afvalligen zoon niets weten. Zij stierf vergeten van de wereld, en slechts omringd door enkele getrouwe dienaren.

— Een officier van gezondheid schrijft uit Gettysburg aan een wetenschappelijk blad te N.-York dat de petroleum met goed gevolg is aangewend bij etterende wonden; dat zij in die gevallen evenveel dienst doet als koud water bij eene ontstoken en bloedende wond, en de lijder daardoor groote verligting van pijn ondervindt.

— Gedurende de vier eerste maanden van dit jaar zijn er 79 millioen eijeren in Engeland ingevoerd, en het verbruik, dat ten vorigen jare 235 millioen bedroeg, zal dit jaar denkelijk 250 millioen zijn.

— Men heeft waargenomen dat er in Julij ll. eene zoo koude weêrsgesteldheid heerschte, als men sedert jaren in den zomer niet ondervond. Den 17 Julij daalde het weerglas te Whitchurch nabij Reading, 's avonds tot 36 gr., en Zaturdag tot 30; op Camp Hill nabij Birmingham was de laagste stand op Zondag 19 Julij 36° 8.

LAATSTE BERIGTEN.

EFFECTENBEURS TE AMSTERDAM.

17 Aug. Ned. Werk. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{8}$, 3 pct. $77\frac{3}{8}$, 4 pCt. $100\frac{1}{4}$. — Spanje onbep. stukken $2\frac{1}{4}$ pCt. $48\frac{5}{16}$. — Rusland 1798 en 1816 5 pCt. $101\frac{7}{8}$. — Oostenrijk Met 5 pct. $64\frac{1}{8}$, dito Rente Amst. 5 pCt. $85\frac{1}{2}$: dito Nat. Met. 5 pCt. $68\frac{13}{16}$.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

Tarwe f 5 lager; 130 ponds bonte Poolsche f 320. — Rogge onveranderd; 123 pds. Pruissische f 200. — Koolzaad flaauw; op 9 vaten op October $70\frac{1}{2}$ pd. vl., op April $72\frac{1}{2}$ pd. vl. — Raapolie op 6/w. f $41\frac{1}{2}$, vliegend f $40\frac{1}{4}$.

ASSEN, 18 Augustus.

— Den 29 Junij jl. is van Batavia naar Amsterdam vertrokken de »Provincie Drenthe", kapit. *Hoekstra.*

— Met genoegen zullen vele onzer lezers zien, dat Donderdag eerstkomende de dienst op den centraal spoorweg wordt geopend.

(*Zie advertentie.*)

— Pleiziertogten zijn aan de orde van den dag. Dezer dagen gaat een groot gezelschap Franschen en Belgen een reis naar Rome maken. Niet minder interessant zijn de Oostersche pleiziertogten, die te Weenen worden op touw gezet. Thans wordt van daar de derde Oostersche reis van Triest naar Korfu, Constantinopel, Smyrna, Alexandrie en Venetie aangekondigd; de reis duurt eene maand, biedt alle gemakken aan en kost 350 Oostenr. flor. per persoon, ofschoon dezelfde reis anders 1200 flor. vordert. Voor 20 Aug. moet men het montant bezorgd hebben bij den heer *Kraupp, Schottenhof* te Weenen; het vertrek van Triest is bepaald op den 29 Aug.

— Jeugdige en liefst ongehuwde hoofd- of hulp-onderwijzers, zich onderscheidende door beschaafde manieren, die lust hebben om als zoodanig in O.-Indie geplaatst te worden, kunnen zich aanmelden bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Aan die betrekking is verbonden een voorloopig tractement van f 50 's maands, ingaande met den dag van vertrek, een voorschot van 4 maanden of f 200, eene gratificatie van f 600 voor uitrusting, vrij transport naar Batavia als passagier 1ste klasse, bij aankomst een tractement van f 100 's maands en eene 5 of 10jarige tractements-verhooging van f 75 's maands, benevens vrije woning of bij gemis daarvan schadeloosstelling.

— In de vorige week zijn, na afloop der Sneeker weekmarkt, vier partijen zoodanig handgemeen geweest, voor en in de herberg van *H. P. Hilarides*, dat tengevolge de daardoor ontstane verwarring, verhoogd door de kracht van de noodige spiritus, een der strijdenden ruim f 1000 aan bankbilletten heeft vermist.

† **Leek**, 17 Aug. De echelieden J. A. en Vrouw te Zevenhuizen, ondervonden gisteren het treurig ongeluk, dat een hunner kinderen, 3 jaren oud, 't welk spelende een ouderen broeder was nageloopen, dood werd te huis gebragt. Het kind was van een draai gestort en verdronken.

† **Staphorst**, 17 Aug. De Gemeenteveldwachter *J. de Groot* alhier, is benoemd tot Rijksveldwachter.

Het bijengewin is zoo goed als afgeloopen. De uitkomst dezer industrie is dit jaar ver beneden het middelmatige gebleven. In Friesland kan de bijker van de 4 korven er naauwelijks een opzetten. In Overijssel en Drenthe moge de verhouding eenigzins gunstiger zijn, in geene der 3 provinciën kan de imker honig voor den handel afstaan van eenige beduidenis.

† **Roden**, 15 Aug. De Vrijdag j.l. alhier gehoudene harddraverij werd door schoon weder begunstigd en door eene groote volksmenigte bijgewoond. Zeven snelloopende en fiere paarden namen deel aan den wedstrijd. Na menigen harden kampstrijd mogt het eindelijk gelukken aan de donkerbruine merrie, genaamd »het Haasje", toebehoorende aan *Albert Holthuis* op de Holthuizen te Roden, bereden door den pikeur *Egbert Krijthe* te Roden, de prijs te winnen; de premie werd behaald door de zwarte merrie, genaamd »de Vlieger", toebehoorende aan *Harm Schuring* te Roden, bereden door deszelfs zoon *Geert Schuring*. Van de renbaan teruggekeerd, werden, bij het uitreiken van prijs en premie, eenige toepasselijke woorden gesproken door den keurmeester *S. Datema* van Lucingewolde. Eer en lof komt aan *B. Straat* toe, die zulk een volksfeest daarstelde. Alles is in de beste orde afgeloopen.

† **Stads-Kanaal**, 16 Aug. Heden middag is hier uit de vaart opgehaald het lijk van den bakker D., die voor eenige maanden is gehuwd. Aan zijne vrouw gaf hij 't voornemen te kennen betrekkelijk zijn plan. Deze ontried hem ten zeerste het bad, waarop D. van zijn plan afzag.

Kort hierop verliet hij zijne woning en ging naar zijn zwager W. Deze stelt voor, of ze zich zullen baden. Men gaat er op af. D. heeft zich 't eerst ontkleed; hij begeeft zich te water, zinkt, komt nog eventjes weer boven en is zoo een lijk. 't Volk liep te hoop en men zond om een doctor. Dr. H. kwam bij 't lijk van den bakker D. en zeide, dat hij de kramp in 't water had gekregen.

Dat de nagebleven wed. diep bedroefd is, behoeft niet gezegd te worden. Bij de menigvuldige bewijzen weer een nieuw, wat vake de uitkomsten zijn van 't baden.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Men schrijft uit Franeker 15 Augustus:

»Sedert jl. Woensdag wordt alhier gehouden de jaarlijksche Algemeene Synode der Christelijk Afgescheiden Kerk, waartoe een veertigtal Afgevaardigden uit alle oorden des lands zijn opgekomen. De vergadering wordt gepresideerd door Ds. *de Cock* van Hoogeveen. Evenals het vorige jaar verwacht men ook bij deze vergadering Afgevaardigden uit Schotland, welke echter tot dusver niet zijn aangekomen.

RAADSVERGADERINGEN.

ASSEN, 15 Aug. Nadat de notulen der voorgaande vergadering waren gelezen en goedgekeurd, wordt aan de orde gesteld:

Het onderzoek der geloofsbrieven van de ingevolge periodieke aftreding herkozene raadsleden Jhr. Mr. *P. A. van Holthe tot Echten*, *H. A. M. Brumsteede*, *E. A. Smidt* en *G. R. W. Kijmmell*, alsmede van het nieuw gekozen lid Mr. *C. L. Kniphorst.*

Het rapport der Commissie, in wier handen de stukken waren gesteld, adviseerde, op grond, dat de stukken alle in orde waren bevonden, tot toelating van allen, en is eenparig tot toelating der benoemden besloten.

Daarna wordt gelezen eene missive van Burgemeester en Wethouders, waarbij ter tafel wordt gebragt de rekening der inkomsten en uitgaven over het jaar 1862 en de daarbij behoorende bijlagen, en besloten, die stukken ten fine van onderzoek en berigt te stellen in handen eener Commissie, door den Voorzitter zamengesteld uit de leden *Bertling, van Holthe tot Echten* en *Kijmmell.*

Vervolgens wordt gelezen eene missive van Burgemeester en Wethouders, naar aanleiding van eene aan hun Collegie gerigte missive van den Minister van Binnenl. Zaken, de aandacht van den Raad vestigende op de regeling van 't middelbaar onderwijs in deze gemeente, naar aanleiding der Wet van 19 Mei l.l.

Er wordt op voorstel van Burgemeester en Wethouders besloten, aan eene Commissie van 5 leden op te dragen, het onderwerp te overwegen en daaromtrent voorstellen te doen.

Tot leden der Commissie werden door den Voorzitter benoemd de raadsleden *van der Feltz*, *Bertling*, *Hofstede*, *van Holthe tot Echten* en *Stoker.*

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de Vergadering gesloten.

INGEZONDEN STUKKEN.

Hoe mijn Grootvader over kiezen dacht, en hoezeer hij mis had.

'k Ben bediende bij 't handelshuis *Kool en Co.*, een der oudste en aanzienlijkste huizen, dat overal dépôts en agenten heeft en uitgebreide zaken doet. 't Is, geloof ik, zoo oud als het menschelijk geslacht, en zoo aanzienlijk, dat het zoowel in de hoogste diplomatieke congressen als in den eenvoudigsten gemeenteraad, zoowel in de vroomste bijeenkomsten der geestelijkheid, als in de vrolijkste spelen der tuchtelooze dartelheid, zijne diensten doet en zijne agenten heeft; overal treft men aan, die kool verkoopen.

Maar daardoor ontstond ook al spoedig concurrentie en vestigde zich weldra de zeer voorname en geachte firma *van Kuipen en Zonen*; beide doen in 't zelfde artikel: 't exploiteeren der menschelijke gemoederen, zóó, dat 't verschijnsel voor de wezenlijkheid, 't beeld voor de werkelijkheid wordt aangezien; edel, zielverheffend werk: k u i p e n en k o o l v e r k o o p e n.

Beider oorsprong ligt, althans voor mij, in de duisternis; echter ben ik geneigd te gelooven, dat ons huis zijn ontstaan te danken heeft aan de natuurlijke neigingen der menschen, en de firma, aan de behoefte der zwakkeren, om zich tegen de sterkeren te beveiligen.

Geen van beide heeft dus een onedelen oorsprong, en te beoordeelen of beider doel en werkzaamheden even onedel zijn, is niet mijne zaak, d a t moge een ander doen.

Mijne betrekking tot ons huis is eene soort van controleurschap; ik moet toezien op de handelingen onzer agenten en tevens een oog houden op de operatien van die der firma; daartoe ben ik meest altijd op reis, incognito, dat spreekt van zelf.

'k Had echter nog nimmer Drenthe, 't land van hei en struiken, waaruit mijn geslacht afkomstig is, bezocht, en 't was mij dus hoogst aangenaam, dat ik in last kreeg, daar tijdelijk mijne functien uit te oefenen; ik hoopte er nog familie-relatien, al was het dan ook verre, te zullen aantreffen.

Mijn voorgeslacht had in lang verloopen tijden, de Havezathe te ...... bewoond en aanzienlijke landsposten bekleed, en mijn grootvader, zaliger gedachtenis — hij stierf in 1854, oud 83 jaren — had mij dikwijls met verschoonbaren trots verteld, dat zijn grootvader, Ette of lid was geweest van den hoog loffelijken Etstoel, de wijsheid van Drenthe en in die dagen het hoogste geregtshof, zoo ten criminele als ten civiele.

Daarbij kwam — en dit wekte in geene geringe mate mijne nieuwsgierigheid op, om kennis te maken met 't land mijner voorvaderen — dat mijn grootvader nog had het eigenaardige van 't Drentsche volks-karakter, althans zoó als 't mij wel eens beschreven werd: eenvoudigheid in zeden, leefwijze en kleeding, gehechtheid aan 't oude, tot stijfhoofdigheid toe, enz., kortom, een karakter, niet ontsierd door de ondeugden eener verfijnde beschaving.

Hij (mijn grootvader) kon zich misschien daarom dan ook niet vereenigen met onze tegenwoordige organieke staatswetten; vooral had hij een gruwel aan de regtstreeksche verkiezingen; hij wilde, dat men den boer achter den ploeg liet en noemde in vergeefelijke drift, k i e z e r i j: *kuiperij, knoeijerij, kool.* Die oude man; hij sloot zijne oogen voor het verhevene, het grootsche van 't kieswerk, en zag alleen de lage en onedele handelingen die daarbij niet zelden de zege behaalden, de uitkomst te weeg bragten.

Zoo dacht, zóó was mijn grootvader. Doch genoeg van hem.

Ik vertrok naar Drenthe, om toe te zien, dat de belangen van ons huis tegen over die der firma *van Kuipen en Zonen* werden voorgestaan; 'k had daartoe al spoedig gelegenheid.

Op den ...... 1863 kwam ik aan 't niet onaanzienlijk dorp ......; 's daags na mijne aankomst zou er verkiezing van raadsleden, door middel van stemming, plaats hebben. Bij dergelijke gelegenheden zijn de agenten van ons huis en van die der firma buitengewoon in activiteit, 't geen te bewijzen is, want dan vooral wordt er *kool* verkocht en *gekuipt.*

Daarom, om op mijne plaats te zijn, nam ik mijn intrek juist in die herberg, die tevens gemeentehuis was.

De agenten van ons huis en van de firma hadden door aankondiging in 't provinciaal dagblad, reeds gepoogd, de gemoederen te exploiteren, te bewerken; want de uitkomst der stemming zóó te verkrijgen, als die door huis of firma verlangd werd, daar zat iets op, dat gaf zelfvoldoening, dat was overwinning; of de zaak zelve, de keuze van raadsleden, er beter of slechter door werd, dat gaat immers geen koolverkooper of kuiper aan. Die aankondigingen — ik weet niet van wie ze kwamen; 'k heb echter tot eer van ons huis en tot mijn groot genoegen ontdekt, dat ze niet van onze agenten waren uitgegaan — deden mij van verbazing blozen; er waren zouteloze stukken onder, nog zouteloozer door de laffe rijmpjes, die er deel van maakten, en die elke gedachte aan den nectar der muzen uit u verbanden, en u onwillekeurig deden denken aan slootwater.

Onze agent deed echter met behendigheid en tact zijne zaken; nu eens wist hij de candidaat der firma (de concurrent van ons huis) door eene juiste gesticulatie of eene beteekenisvolle en bevattelijke beweging met een zijner armen, als een groote nul te beschrijven; dan eens, door de taal zijner oogen, de grootheid van onzen candidaat met onweerstaanbare overredingskracht te kennen te geven. Hij (de agent van ons huis) had ook sommige kiezers in hunne woningen bezocht; maar ik verzwijg 't, hoe krachtig hij dan op de gemoederen wist te werken, op de stemming meen ik, dan eens door de godsdienst, dan eens door den rijkdom en onafhankelijkheid, dan eens door de verstandelijke gaven van onzen candidaat, al naar 't paste, voor te dragen, en tevens den candidaat der firma in verachting te brengen; ik verzwijg dit, omdat dit behoort tot de geheimen van ons huis; hij deed dit met tact en geslepenheid, die hem in mijne achting, als bediende van het huis *Kool en Co.* namelijk, wel vijf voet hooger deden rijzen. Hij was daarbij welwillend en dienstvaardig, en toonde zich steeds bereid de stembriefjes eigenhandig voor de kiezers in te vullen, en dat hielp.

En hij deed mij 't hart van verbazing opspringen, toen ik de uitwerking zag van een paar schijnbaar onnoozele woorden, door hem met diepe menschenkennis en talent aangewend; dat waren woorden, waarvan de wijste Koning der oudheid gezegd heeft: »een woord op zijn pas, is als gouden appelen op zilveren schalen."

De man van zooveel tact en activiteit, had, dacht ik, bevordering verdiend; en ik heb hem dan ook dadelijk, hoewel hij 't niet weet, voorgedragen ter benoeming van *Ridder der orde van geslepenheid met twee sterren*, want ook *ons huis* heeft Ridderorden ingesteld, ten prikkel voor huis-liefde en activiteit.

Van den agent der firma wil ik niet spreken; hij scheen de fijnheid te missen, noodig, om in de menschelijke gemoederen in te dringen; hij toonde geen talent te bezitten, om ze te vangen en te leiden; hij had geene juistheid van opvatting, maar op dien dag althans absentie van geest en verknoeide de zaken. Ik hoor dan ook, dat hij zich het ongenoegen der firma heeft op den hals gehaald en nu reeds op non activiteit is gesteld, in afwachting zijner demissie.

Daags na de stemming — ik kon de opening der bus niet afwachten — vertrok ik naar elders; daar werd ik door eene ziekte aangetast, die mij bedlegerig maakte, en die mij nog niet geheel heeft verlaten, terwijl ik dit schrijf, dat mij moeite heeft gekost en naar rust doet verlangen; anders zou ik nog vertellen, hoe God Plutus zijne betooverende schatten, God Bachus zijne geestverheffende gaven uitdeelde; maar ik wordt lusteloos, tot slaperigheid toe.

Ik weet dus niet, welken geest uit de stembus sprak; ik houd mij echter verzekerd, dat, zoo er een geest uit sprak, het niet die was der kiezers, maar van ons huis *Kool en Comp.*, en ik dank er onzen agent voor; of de kiezers 't ook doen, dat is hunne zaak.

En ik ben overtuigd dat, zoo mijn grootvader nog leefde, hij van gedachten zou zijn veranderd, en nimmer weer, zelfs niet in drift zou zeggen: *kiezerij, kuiperij, knoeijerij; kool*; die woorden passen niet meer bijelkander; die 't vatten kan vatte het, die 't beter weet zegge het!

Aug. 1863.

Advertentien.

Bevallen van eene Dochter J. KNIPHORST—KUURMAN.

Meppel, 14 Augustus 1863.

Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene Dochter HELENA ALETTA LÜNSINGH TONCKENS—KOUMANS SMEDING.

Beetsterzwaag, 14 Augustus 1863.

Eenige kennisgeving.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene uitmuntend werkende **STOOMMACHINE** van hooge drukking, met een **beweegbaar liggende CILINDER** en een vermogen van tien paardekrachten.

Gadingmakenden gelieven zich met franco brieven te adresseren aan

Mr. A. SLINGENBERG,
Directeur der Coevorder Kanaalmaatschappij te Coevorden.

De Notaris W. F. VAN DER MUELEN te Hardenberg, zal, ten huize van A. TEN KATE aan de Dedemsvaart, op Donderdag den 20 Augustus 1863, des voormiddags om 11 uren, doen inzetten, om op een nader te bepalen dag finaal te worden verkocht:

Een ***VEENSLAG***, zijnde het 4e Westerslag, gelegen onder Lutten, gemeente Ambt Hardenberg, groot 50.70.80 el; waarvan aanwijzing te bekomen is bij L. E. WIND aan de Dedemsvaart.

Ten verzoeke van den Heer Dr. HEIJMANS en kinderen, zal de Notaris Mr. A. SLINGENBERG te Coevorden, op Zaturdag den 22sten Augustus 1863, des morgens om 10 uur, ten huize van de Weduwe VAN TAREL te Dalen, publiek verkoopen:

EEN BUITEN,

staande en gelegen in het bloeijende dorp Dalen, in Drenthe, in de nabijheid van het geprojecteerde Kanaal naar Hannover, aan den straatweg naar Groningen, Assen, Hoogeveen en Coevorden, kadastraal groot circa acht bunders, bestaande uit een HEERENHUIS, waarin tien groote en kleine KAMERS, SCHUUR met BEDIENDEN KAMER, POMP, STALLING en verdere gemakken, uitgestrekte TUIN met exquise VRUCHTBOOMEN, HEESTERS en BLOEMEN, BOUW-, HOOI- en WEILANDEN met wandelingen en Bosschen.

Het te verkoopene is dagelijks te zien met permissie van den eigenaar en kan aanvaard worden op 1 November 1863.

Informatiën zijn te bekomen bij voornoemden Notaris. *Brieven franco.*

Garve-Boekweit.

De Notaris J. C. METZLAR te Oldeberkoop zal, op Zaturdag 22 Aug. 1863, 's namiddags precies een uur, ten huize van R. U. DIJKSTRA te Appelscha, presenteren te verkoopen:

De **GARVE-BOEKWEIT** in de Veenen onder Appelscha en Fochteloo, waar van de uitperceeling op Vrijdag den 21 Aug. als naar gewoonte zal plaats hebben en aanwijzing wordt gedaan door K. P. JONGSMA aldaar.

INSTITUUT OUDTSHOORN
te HOOGEVEEN.

De ondergeteekende heeft de eer aan Ouders en Voogden te berigten, dat zijne **KOST- en DAGSCHOOL** met primo September a.s. **geopend** zal worden.

Het **KOST- en SCHOOLGELD** is gesteld op ***f 100.00*** per kwartaal.

De **SCHOOLGELDEN** zijn door den Gemeenteraad, voor kinderen uit deze Gemeente, geregeld als volgt:

Voor elken Leerling, die de DAGSCHOOL bezoekt, ...	f 10.00 per kwartaal.
" " " die de AVONDSCHOOL bezoekt, ...	" 2.50 " "
" " " die de DAG- en AVONDSCHOOL bezoekt, . .	" 11.25 " "

Ieder ingetreden kwartaal wordt voor een geheel gerekend. (Zie verder de *Haarlemsche Courant* van 20 Julij en de *Drentsche Courant* van 23 Julij l.l.)

OUDERS OF VOOGDEN, die voor hunne kinderen in deze gelegenheid belangstellen, worden verzocht zich vóór primo September aan te melden bij den ondergeteekende.

Hoogeveen den 15 Aug. 1863. J. STEVENS.

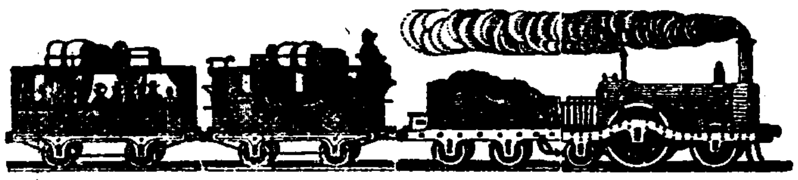

NEDERLANDSCHE
Centraal-Spoorweg-Maatschappij.

De **RAAD VAN ADMINISTRATIE** brengt mits deze ter kennis van het algemeen, dat de dienst tusschen ***UTRECHT*** en ***HATTEM*** (Zwolle) op den 20 dezer wordt ***opengesteld*** tot vervoer van REIZIGERS, BAGAGE, BESTELGOEDEREN, ARTIKELEN VAN WAARDE, enz. enz.

Dat de TREINEN zullen aansluiten, zoowel bij vertrek als bij aankomst, met die van den NEDERLANDSCHEN RHIJN-SPOORWEG te Utrecht.

Dat in het verkeer tusschen ***HATTEM*** en ***ZWOLLE*** voorloopig en in dat op alle **HOOFDSTATIONS** door **OMNIBUSDIENSTEN** wordt voorzien.

Dat van en naar de **STATIONS** AMERSFOORT, NIJKERK, HARDERWIJK, HATTEM, AMSTERDAM, ROTTERDAM, GOUDA, WOERDEN, ZEIST—DRIEBERGEN, ARNHEM en EMMERIK **PLAATSKAARTJES voor REIZIGERS** 1e en 2de klasse worden uitgegeven en tevens eene directe expeditie van BAGAGE, BESTELGOEDEREN en ARTIKELEN VAN WAARDE plaats heeft.

UREN VAN VERTREK.

	's morgens.	*'s morgens.*	*'s avonds.*
UTRECHT	8.32	1.50	8.00
BILT	8.49	2.07	8.17
SOEST	9.02	2.20	8.33
AMERSFOORT . . .	9.17	2.35	8.48
NIJKERK	9.38	2.55	9.08
PUTTEN	9.52	3.11	9.22
HARDERWIJK . . .	10.11	3.30	9.41
HULSHORST . . .	10.22	3.41	9.52
NUNSPEET . . .	10 37	3.54	10.05
ELBURG—EPE . . .	10.54	4.13	10.23
OLDEBROEK . . .	11.01	4.20	10.30
HATTEM, aankomst . .	11.20	4.40	10.48

	's morgens.	*'s morgens.*	*'s avonds.*
HATTEM	5.50	9.55	6.05
OLDEBROEK . . .	6.07	10.12	6.23
ELBURG—EPE . . .	6.16	10.21	6.33
NUNSPEET . . .	6.33	10.40	6.53
HULSHORST . . .	6.44	10.51	7.05
HARDERWIJK . . .	6.59	11.06	7.21
PUTTEN	7.16	11.22	7.38
NIJKERK	7.32	11.39	7.54
AMERSFOORT . . .	7.53	12.00	8.15
SOEST	8.05	12.13	8.31
BILT	8.17	12.25	8.42
UTRECHT, aankomst. .	8.36	12.44	9.00

Amsterdam,
den 15 Augustus 1863.

De Raad van Administratie,
E. W. CRAMERUS, President.
DAVID J. C. VAN LENNEP, Secretaris.

PERSISCH INSECTENPOEDER.

Dit Zaad eener Bloem uit het Ararat-Gebergte doodt oogenblikkelijk weegluizen, vlooijen, motten, bladluizen, mieren en alle andere ongedierten. Men strooit het in de reten der vloeren, aan de wanden, in bedsteden, kisten, kasten, kleederen, bontwerk, op de honden, koeijen, vogels en andere dieren. Wollen goederen en bontwerk kan men daardoor tegen mot bewaren, en die, waarin zij reeds is spoedig daarvan bevrijden. Bloemen en planten kan men er mede van ongedierte zuiveren. Waar het niet goed te strooijen is kan men het met een blaaspijp inblazen; men kan het met spiritus aanzetten en als tinctuur bestrijken of ingieten ook door berooking worden de insecten gedood. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 Cents.

VERKOOPHUIS te *Amsterdam*.

Assen, H. P. A. van Gorcum. — Coevorden, C. J. van der Scheer. — Dedemsvaart H. L. van der Vecht. — Gorredijk, S. G. Zwart. — Hoogeveen, Jan van der Wolde Jr. — Oldemarkt, van der Wenden. — Steenwijk, K. Timmerman. — Meppel, Wedw. J. L. Lagro.
En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

SMILDE van 9—16 Aug. Gehuwd: geene. — Bevallen: A. Kuik, geb. v. d. Veen, van d.; S Levie, geb. Polak, van z.; L. Bijnema, geb. Vennik, van d.; J. M. Raman, geb. Bodeman, van z.; A. Kiewiet, geb. Vogelzang, van z. — Overleden: Grietje Slijkman, 3 j.; Jan Cremer, 1 j. en 5 mnd.; voorts een levenl. aangegeven kind van H. Radix en W. Lok.

HOOGEVEEN van 10—16 Aug. Ondertrouwd: Lambert Lambrechts en Hermanna Steen; Jan Kats en Aaltje Martinus. — Gehuwd: Roelof Akkerman en Stijntje Kremer; Jan Doldersum en Geertje Huisman; Albert Kats en Johanna Bos. — Bevallen: Femmigje Stoter, geb. Gort, van z.; Janna Melissen, geb. Veldman, van z.; Hendrikje Koster, geb. Brouwer, van z.; Oukje Dijkstra, geb. van der Meer, van d.; Margje Oelen, geb. Botter, van d.; Geertruida Bange, geb. Wandscheer, van d.; Margje Mulder, geb. Stoffers, van z.; Lammigje de Graaf, geb. Smeding, van d. — Overleden: Lummigje Krist, 20 mnd., overleden te Sneek; voorts een levenl. aangegeven kind van 't mannelijk geslacht van E. Bosma en H. Hoogeveen.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 14 Aug.

TARWE onveranderd; 130, 132 pd. witb. Poolsche f 333, 334; 130 pd. Rostocker f 312; per 2400 kilo roode Groninger f 283 aan de Zaan.

ROGGE stil; 123 pd. Pruiss. f 200; 121 pd. Galatz f 204; 120 pd. Petersb. f 210. Op levering per 2100 kilo: Oct f 186, 185; Maart en Mei f 188, 189.

BOEKWEIT. Fransche f 5 hooger betaald, andere soorten in een doen; 125 pd. jarige Holsteinsche f 220; Fransche f 185 per 2100 kilo.

KOOLZAAD op het najaar 1 p. vl.; op het voorjaar $^1/_2$ p. vl. lager; Groninger $65^1/_2$ p. v.; Polder f $13^1/_4$; op 9 v. olie dadelijk 70 p. vl.; Sept. 71 p. vl.; Oct. $71^1/_2$ p. vl.; Nov. $72^1/_2$ p. vl.; April 74 p. vl.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE dadelijk onveranderd, op levering flaauw; op 6/w. f $41^3/_4$; vlieg. f $40^1/_2$; najaar f $40^3/_4$, $^1/_2$; Mei f $41^1/_4$.

LIJNOLIE dadelijk in een doen, op levering williger; op 6/w. f $47^3/_4$; vlieg. f $46^1/_2$; 1o. Sept. f $45^1/_2$; Oct. f $44^1/_2$; November f $43^1/_2$; Dec. f $42^1/_2$.

HENNEPOLIE op 6/w. f $48^1/_4$; vlieg. f 47.

PETROLEUM f 88 a f 00 per 100 kilo in Kens.

RAAPKOEKEN f 74 a f 78.

LIJNKOEKEN f 9 a f 13.

SCHIEDAM, 14 Aug. Moutwijn f $11^3/_4$. Jenever f $17^1/_4$. Amst. proef f $18^1/_2$.

251ste Staats-Loterij.

Prijzen van f 100 en daarboven. 5e kl.—

12e lijst.

No. 14501 f 1500. — Nos. 7413, 17273 en 19969 ieder f 1000. — Nos. 1515, 6662, 16633, 18093 en 19977 ieder f 400. — Nos. 6586, 9494 en 18224 ieder f 200. — Nos. 836, 1730, 1862, 4183, 4390, 6269, 7462, 8436, 9251, 10663, 14234, 15697 en 19979 ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM. — 1863.

	14 Aug. pCt.	15 Aug.		14 Aug. pCt.	15 Aug.
Nederl.			**Polen.**		
Werk. Sch. $2^1/_2$	$64^3/_8$	$64^1/_2$	Aand. fl. 500	$157^1/_2$	157
dito 3		$77^3/_8$	Obligatien 4	$73^1/_2$	
dito 4	$100^1/_4$	$100^3/_8$	**Spanje.**		
Amort.Syn. $3^1/_2$	$94^1/_4$		Obligatien 2	$48^7/_{16}$	$48^7/_{16}$
Handelm. $4^1/_2$	$142^1/_4$		Obligatien 3		
O.I.Leening 4			Binnenl. 3	$51^5/_8$	$51^5/_8$
Aand.H.Spw.			Amortisable	$33^1/_2$	
dito Rijnsp. $4^1/_2$			Bew. Coup.		
Ned. Bank			**Oostenr.**		
Rusland.			Obl. Goll 5	$63^7/_8$	
Obl. Hope 5	$101^7/_8$	102	dito 4		
Ct. 1831/33 5	$85^1/_4$	$85^1/_4$	Obl. Metall. 5	$64^1/_{16}$	$64^1/_{16}$
dito 1840 4			Ob.Rente A. 5	$85^1/_8$	$85^1/_4$
Or.2e3e4eL. 4	$78^1/_8$	$78^1/_8$	Obl.Nation. 5	$68^7/_{16}$	$68^5/_8$
Cert.5e L. 4		77	Obl. Metall. $2^1/_2$	$32^3/_4$	$32^7/_8$
Obl.5eSerie 5	$83^1/_8$		**Belgie.**		
d.1855 6eS. 5	$90^1/_8$	$90^3/_{16}$	Certificaten $2^1/_2$		
dito van Ass. 6			Rothschild $2^1/_2$	$57^5/_8$	
			Portugal.		
			Obligatien 3	$47^7/_8$	48

14 Aug.

Nationale fondsen waren onveranderd; van buitenlandsche waren Oostenrijksche en Russische vast gestemd.

15 Aug.

Van Nationale fondsen waren heden $2^1/_2$ pCt. vaster gestemd, de overigen variëerden weinig.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.